

Az aknász balesete

A munkáltató — vétkessé-
gére tekintet nélkül — kö-
teles megtéríteni az üzemi
balesetet szenvedett dolgozó-
jának a balesettel összefü-
gésben felmerült teljes kár-
rát. Így a sérülés folytán el-
maradt jövedelmét; dologi
kárát, azaz ruházataiban,
használati tárgyaiban vagy
egyéb dolgaiban keletkezett
vesztéseit; a balesettel
kapcsolatos költségeit. Nem
vagyonai kártérítésre is kö-
teles a vállalat, ha a kár-
okozás a dolgozó társadalmi
életben való részvételét vagy
egyébként életét tartósan
vagy súlyosan megnehezíti.
Am nem kell viselnie a
hátrányoknak azon részét,
amely a sérült vétkes m ga-
tartásából származott. A
dolgozó vétkes közrehatása
esetén kármegosztásnak van
helye.

K. Lászlót, a Mátraaljai
Szénbányák aknászát 1985
októberében súlyos baleset
érte. Az egyik bányamező
lefedési szintjén végezte
munkáját, ahol egy kotró-
és egy hozzátelepített tologé-
p is működött. Az aknász
a tologép mellett elhaladva,
annak tolólapjára lépett.
Eközben a gép elindult, el-
ütötte, s métereken át maga
előtt tolvá őt, a jobb lábát
térd alatt levágta.

A dolgozó közrehatott

Keserves volt számára a
gyógyulás. Hiszen, ha idővel
enyhültek is fájdalmai, lelke
nem lett nyugalomra: mi
lesz, hogy lesz ezután? Fel-
épülését, visszatartását a
mindennapokba aligha segí-
tette elő, hogy kárigényét a
munkáltatója csak részben,
valamivel több mint 78 ezer
forint erejéig ismerte el,
mert vétkesnek tartotta a
baj bekövetkezésében. Nem
érezte magát annak, s tud-
ta, a megállapítottnál sok-
kal nagyobb az ő vesztesége.
De hiába fordult a munka-
ügyi döntőbizottsághoz, el-
utasították kérelmét.

Töprenghetett, mitévő le-
gyen? Pereskedjék?

Pereskedett.

Az Egri Munkaügyi Bírósá-
g, amely kártérítési igé-
nyét elbírált, megállapította,
hogy a balesetet okozó
tologép kezelési utasítása
nem tartalmazta, meddig
terjed a gép hatáskörzete, s
nem tartalmazott a hatás-
körében tartózkodókra vonatkozó szabályokat sem.

Vagyis K. László semmiféle,
rendelkezést nem sértett —
mivel ilyen nem is volt —,
amikor a gép közelében te-
vékenykedett. De ekkor a
tologép már alapjáratban
üzemelt, és működött a kotró-
rőp. Az aknásznak ilyen
körülmények között számí-
tania kellett volna arra,
hogy a tologép elindul. S
ezért megfelelő jelzéseket
kellett volna adnia a gépke-
zelőnek, hogy vigyázzon, ő
is ott van.

Mindezeket mérlegelve a
bírósg arra a következte-
tésre jutott, hogy K. László
nem járt el kellő körüle-
tintéssel, magatartásával 25
százalékos mértékben hozzá-
járult a baleset bekövetke-
zéséhez. A kár 75 százalékát a
vállalat köteles megtéríteni;
fizessen ki a dolgozónak
csaknem 220 ezer forintot,
s ennek 1986. augusztus 1-
jétől járó nyolcszázalékos
kamatát, a munkaviszony-
ból származó és a munka-
viszonyon kívüli elmaradt
jövedelem, dologi kiadás,
költség és nem vagyonai kár
címén.

Azonos mértékű felelősség?

Ezenfelül, 1987. július 1-
jétől kezdődően elmaradt
jövedelem címén havi csak-
nem 1700 forint járadékot,
1987. január 1-jétől kezdő-
dően pedig munkaviszonyon
kívül elmaradt jövedelem,
lakáskarbantartási és fűtési
költség címén évi több mint
39 ezer forint járadékot.
Mindebbe, mondta ki a bírósá-
g, a vállalat által ko-
rábban kifizetett 78 ezer
forintot be kell számítani.

A vállalatot terhelte még
a határozat szerint többek
között a perköltség és 15
ezer forint illeték megfize-
tése.

A döntés ellen — a kár-
térítési mérsékléséért — fel-
lebbezett a munkáltató. És
fellebbezett a dolgozó is, mi-
vel kevesellte a megítélt
összeget.

Az ügyben másodfokon
eljáró megyei bíróság ál-
laspontja a kármegosztás
arányának a kérdésében az
volt, hogy a munkaügyi bírósá-
g túlzott jelentőséget
tulajdonított a vállalat ter-
helte megállapított mulasztá-
soknak, s nem vette kellő
súlyal figyelembe az aknász
felróható magatartását, azt,
hogy a baleset pillanatában
a tologép előtt, attól két mé-
ternyire tartózkodott, tehát

őt a tologép vezetője nem
láthatta.

Erre tekintettel a másod-
fokú bíróság úgy ítélte meg,
hogy a feleket azonos mér-
tékben terheli a felelősség
a balesetért, és az 50—50
százalék arányú kármegosz-
tás az indokolt. Arányosan
csökkentette a kártérítési
összeget. A mintegy 220 ezer
forintot például 145 483 fo-
rintra, s hasonlóképpen járt
el a járadékok meghatározá-
sánál, de lezállította
egyebek között a vállalatot
terhelő 15 ezer forintos il-
letéket is.

Ha a vállalat is vétkes

A Legfelsőbb Bíróság el-
nöke törvényességi óvást
emelt a jogerős ítélet ellen,
mert annak a kármegosz-
tás arányára vonatkozó rész-
szét törvénysértőnek találta.

A legmagasabb bírói fő-
rum a Legfelsőbb Bíróság
Munkaügyi Kollégiumának
vonakozó állásfoglalása
alapján döntött a hosszadal-
mas perben. Az állásfoga-
lásban kifejtettek szerint a
dolgozó életének, egészségé-
nek, testi épségének munka-
viszonya keretében történt
megsértése esetén a munká-
laltató felelőssége objektív,
vétkességre tekintet nélküli
felelősség, míg a dolgozónak
a kár keletkezésében való
közrehatása jogilag csak ak-
kor jelentős, ha e magatar-
tás egyben vétkes is. Ilyen-
kor kell kármegosztást al-
kalmazni.

A képviselés aránya nem
aszertint alakul, hogy a
munkáltatót is terheli-e vét-
kesség, s ez milyen arány-
ban áll a dolgozó vétkessé-
gével, hanem az, hogy a
dolgozó vétkes magatartása
milyen mérvű volt. Ameny-
nyiben a dolgozó káranak
keletkezésében a munkál-
tató vétkesen is közrehatott,
ez lényegesen csökkenti a
dolgozó felróható magatar-
tásának súlyát, és kihat a
kárviselés arányára is.

Ezt az állásfoglalást a má-
sodfokú bíróság tévesen al-
kalmazta — mondta ki a
Legfelsőbb Bíróság. A kár-
megosztás arányának meg-
állapításában a munkaügyi
bírósg járt el helytállóan,
amikor nagy jelentőséget tu-
lajdonítva a vállalat mulasztá-
sainak, a dolgozót ért kár
75 százalékának kifizetésé-
re kötelezte a céget.

Kende Katalin